

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

Львівський національний університет імені Івана Франка

Філологічний факультет

Катедра загального мовознавства

Затверджено

на засіданні катедри
загального мовознавства
філологічного факультету
Львівського національного університету імені
Івана Франка
(протокол № 1 від 29 серпня 2024 р.)

Завідувач катедри Ф.С. Бацевич

Силабус з навчальної дисципліни

**«Комунікативно-прагматичні аспекти текстотворення і
текстосприйняття»,**

що викладається в межах ОПП **«Прикладна лінгвістика»**

другого (магістерського) рівня вищої освіти
для здобувачів зі спеціальності **035 Філологія,**

спеціалізації **035.10 Прикладна лінгвістика**

Львів 2024 р.

Назва дисципліни	Комунікативно-прагматичні аспекти текстотворення і текстосприйняття
Адреса викладання дисципліни	Львівський національний університет ім. Івана Франка м. Львів, вул. Університетська, 1.
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філологічний факультет, кафедра загального мовознавства
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	Галузь знань - 03 Гуманітарні науки. Спеціальність - 035 Філологія. Спеціалізація - 035.10 Прикладна лінгвістика
Викладачі дисципліни	Завідувач кафедри загального мовознавства, доктор філологічних наук, професор, заслужений професор ЛНУ ім. Івана Франка, заслужений діяч науки і техніки України, академік Академії наук вищої школи України Флорій Сергійович Бацевич
Контактна інформація викладачів	florij.batsevych@lnu.edu.ua https://philology.lnu.edu.ua/employee/batsevych-florij
Консультації з питань навчання по дисципліні відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за адресою: вул. Університетська, 1, ауд.343) або онлайн-консультації за попередньою домовленістю
Сторінка дисципліни	https://philology.lnu.edu.ua/course/komunikatyvno-prahmat-aspekty-teksto-tvorennia-i-teksto-spryyniattia-2024
Інформація про дисципліну	Розвиток лінгвістики у ХХ – початку ХХІ ст. відбувався і відбувається під значним впливом ідей, згідно з якими сутність людини нерозривно пов'язана з використанням мови. Антропоцентризм – один із найважливіших орієнтирів сучасної науки про мову. З антропоцентричних позицій мова постає як «оселя духу» людини (М. Гайдеггер) з виявами останнього в усіх можливих сферах людського життя. Разом з тим досить помітно, що мовознавчі дисципліни, які викладаються на філологічних факультетах, до цього часу перебувають під значним впливом системно-структурного підходу до мови, який редукує прагматику, вважаючи її лише незначним складником семантики і синтактики. Пропонований курс методично забезпечений авторським підручником (Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: Підручник. – Київ: Академія, 2011. – 304 с.), рекомендованим Міністерства освіти і науки України. Автор цього курсу – має значний науковий і методичний доробок з проблем лінгвопрагматики: монографію «Нариси з лінгвістичної прагматики» (2009) та понад 20 наукових і науково-методичних публікацій, присвячених комунікативно-прагматичним аспектам мовленнєвої діяльності.

<p>Коротка анотація дисципліни</p>	<p>Курс «Комунікативно-прагматичні аспекти текстотворення і текстосприйняття» призначений для магістрів першого року навчання, які спеціалізуються з прикладної лінгвістики. Курс передбачає ознайомлення магістрів з найважливішими поняттями і концепціями лінгвістичної прагматики, основним об'єктом якої є людський чинник у мовному кодї, тобто мові, мовленні та мовленнєвій діяльності людини перш за все у процесах текстотворення і текстосприйняття. Важливим аспектом лінгвістичної прагматики є також вияви людського чинника в міжкультурній комунікації. Основний акцент курсу – практичне вміння аналізувати експліцитні та імпліцитні комунікативні смисли у різноманітних текстах та дискурсах, які обслуговують суспільство.</p>
<p>Мета та цілі дисципліни</p>	<p>Мета курсу – ознайомлення студентів з основними поняттями прагматики, концепціями та гіпотезами, які були створені на попередніх етапах розвитку науки про мову, а також опрацьовуються в сучасній антропозорієнтованій лінгвістиці в аспекті їх практичного застосування в процесах текстотворення та текстосприйняття. Вирішення цих проблем вимагає звернення до низки семіотичних, логічних та лінгвістичних проблем і понять, зокрема, основних понять семантики мови, мовлення та мовленнєвої діяльності, теорії тексту, лінгвістичного аналізу тексту, комунікативної лінгвістики, теорії мовленнєвих актів і мовленнєвих жанрів, а також до важливих традиційних лінгвістичних понять, таких, як ім'я, предикат, егоцентричні слова; деяких понять когнітивної лінгвістики, модальної та інтенціональної логік та ін. Усі ці поняття застосовуються у прикладних дослідженнях творення і сприйняття текстів і дискурсів різного функційного спрямування.</p> <p>Очікуваний результат курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) формування у студентів професійних практичних навичок застосування, виявлення і опису експліцитних та імпліцитних утілень носіїв смислів людського чинника (прагматики) в текстах і дискурсах різних функційних стилів і жанрів; 2) оволодіння основними методами, методиками і прийомами лінгвопрагматичного аналізу текстів у їх творенні й сприйнятті. <p>Цілі курсу:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Осмислити предмет і об'єкт вивчення сучасної лінгвістичної прагматики, розуміти її місце серед таких теоретичних дисциплін, як семантика і синтактика (синтаксис). 2. Розглянути розвиток світових лінгвопрагматичних ідей крізь призму понять парадигмального розуміння сутності науки про мову. 3. Сформувати розуміння у студентів специфіки вияву людського чинника в усіх теоретичних формах існування мови: мовній системі, мовленні й мовленнєвій діяльності (комунікації). 4. Сформувати у студентів вміння аналізувати вияви людського чинника в різних типах текстів і дискурсів: щоденному побутовому спілкуванні, публіцистичному, науковому, художньо-белетристичному, релігійному, рекламному та ін.

<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<p>1. Основна:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: Підручник. – Київ: Академія, 2011. – 304 с. (Заплановане перевидання в 2024р.). 2. Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с. 3. Бацевич Ф.С. Пролегомени до теорії комунікативного смислу // Культура народів Причорномор'я. – № 49. – Т. 1. – Сімферопіль, 2004. – С. 77-79. 4. Бацевич Ф. Смисл: сутність і сфери вияву в мові // Вісник Львів. ун-ту. Серія філол. 2004. – Вип. 34. Ч.1. – С. 346-353. 5. Бацевич Ф. Теорія тексту. – Львів, 2014. – 346 с. 6. Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту. Підручник. – Львів, 2016; 2-ге вид. 2022р. 7. Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. – 268 с. 8. Прагматика і текст. Пер. з англ. – Харків, 2021. – 342 с. 9. Leech G.N. Principles of Pragmatics. – L.; N.Y., 1983. – 250 p. 10. Levinson S.C. Pragmatyka. – Warszawa, 2020. – 490 s. 12. Mey Jacob L. Pragmatics: an introduction. – Cambridge, Massachusetts, 1993. – 357 p. 13. Yule George. Pragmatics. – Oxford: OUP, 1999. – 138 p. <p>2. Додаткова:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бацевич Ф.С. Нариси з комунікативної лінгвістики. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім. Івана Франка, 2003. – 282 с. 2. Бацевич Ф.С. Основи комунікативної лінгвістики. Підручник, 2004. – 344 с. 3. Бацевич Ф.С. Тональність спілкування як лінгвістична проблема // Мовознавство. 2011. – № 4. – С. 15-25. 4. Ніка О. Модус у староукраїнській літературній мові другої половини 16 – першої половини 17 ст. – К., 2009. – 444 с. 5. Рябокінь Н.О. Комунікативно-прагматичний і структурно-семантичний потенціал мовленнєвих актів. – Харків, 2022. – 164с. 6. Скибницька Н.В. Епістемічна модальність в англійській мові: діахронний аспект. – К., 2021. –216 с. 7. Траченко Н. Семантика і прагматика: взаємодія і контраст. – Рівне, 2023. – 234 с. 8. Бацевич Ф. С. Лінгвістичні аспекти поняття письма в концепціях Р. Барта та Ж. Дерріди // Стилїстика модерного часу: Колективна монографія до ювілею проф. Лариси Шевченко. Київ: Видавництво Ліра-К, 2024. С. 35-47.
<p>Тривалість курсу</p>	<p>Один семестр (1-й)</p>
<p>Обсяг курсу</p>	<p>Загальний обсяг – 90 годин, зокрема 32 години аудиторних, з них – 16 годин лекційних, 16 практичних, 58 годин самостійної роботи, 3 кредити ЄКТС.</p>
<p>Очікувані результати навчання</p>	<p>Студент повинен знати:</p>

- основні закони, стратегії й тактики побудови текстів та дискурсів; принципи, максими та конвенції спілкування, які мають прагматичний характер;
- найважливіші вияви людського чинника в мові, мовленні, мовленнєвій діяльності;
- основні принципи породження і сприйняття комунікативних смислів прагматичного характеру.
- основні одиниці та категорії вияву людського чинника в мовленнєвій діяльності породження і сприйняття мовлення, в межах міжособистісного спілкування носіїв різних етнолінгвокультур.

уміти:

- застосовувати методи, методики і прийоми аналізу, які виявляють людський (прагматичний) чинник у мові, мовленні та мовленнєвій діяльності людини;
- створювати й аналізувати тексти і дискурси різних функційних стилів з метою втілення та виявлення експліцитних та імпліцитних комунікативних смислів.
- уміти виявляти приховані комунікативні наміри мовців (авторів, нараторів), розуміти мотиви їх виникнення і реалізації в текстах;
- застосовувати отримані знання у магістерських дослідженнях текстів і дискурсів різного функційного спрямування.

Загальні компетентності:

- ЗК 1. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.
- ЗК 3. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел.
- ЗК 6. Здатність спілкуватися іноземною мовою.
- ЗК 8. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.
- ЗК 11. Здатність проведення досліджень на належному рівні.
- ЗК 12. Здатність генерувати нові ідеї (креативність).

Фахові компетентності:

- ФК 1. Здатність вільно орієнтуватися в різних лінгвістичних напрямках і школах.
- ФК 3. Здатність критично осмислювати історичні надбання та новітні досягнення філологічної науки.
- ФК 4. Здатність здійснювати науковий аналіз і структурування мовного / мовленнєвого й літературного матеріалу з урахуванням класичних і новітніх методологічних принципів.
- ФК 5. Усвідомлення методологічного, організаційного та правового підґрунтя, необхідного для досліджень та/або інноваційних розробок у галузі філології, презентації їх результатів професійній спільноті та захисту інтелектуальної власності на результати досліджень та інновацій.
- ФК 6. Здатність застосовувати поглиблені знання з обраної філологічної спеціалізації «Прикладна лінгвістика» для вирішення професійних завдань.
- ФК 7. Здатність вільно користуватися спеціальною термінологією в обраній галузі філологічних досліджень.

	<p>ФК 8. Усвідомлення ролі експресивних, емоційних, логічних засобів мови для досягнення запланованого прагматичного результату.</p> <p>ФК 9. Здатність виявляти семантичні, синтаксичні, прагматичні й власне комунікативні чинники й категорії, притаманні різним типам мовленнєвих жанрів.</p> <p>ФК 10. Здатність виявляти імпліцитні (приховані) наміри мовця (адресанта, автора тексту, наративу) і відповідні комунікативні смисли їх утілення.</p> <p><u>Програмні результати навчання:</u></p> <p>ПРН 2. Упевнено володіти державною та іноземною мовами для реалізації письмової та усної комунікації, зокрема в ситуаціях професійного й наукового спілкування; презентувати результати досліджень державною та іноземною мовами.</p> <p>ПРН 6. Застосовувати знання про експресивні, емоційні, логічні засоби мови та техніку мовлення для досягнення запланованого прагматичного результату й організації успішної комунікації.</p> <p>ПРН 7. Аналізувати, порівнювати і класифікувати різні напрями і школи в лінгвістиці.</p> <p>ПРН 11. Здійснювати науковий аналіз мовного, мовленнєвого й літературного матеріалу, інтерпретувати та структурувати його з урахуванням доцільних методологічних принципів, формулювати узагальнення на основі самостійно опрацьованих даних.</p> <p>ПРН 15. Обирати оптимальні дослідницькі підходи й методи для аналізу конкретного лінгвістичного чи літературного матеріалу.</p> <p>ПРН 16. Використовувати спеціалізовані концептуальні знання з обраної філологічної галузі для розв'язання складних задач і проблем, що потребує оновлення та інтеграції знань, часто в умовах неповної/недостатньої інформації та суперечливих вимог.</p> <p>ПРН 18. Володіти навичками логічної та комунікативної зв'язності мовленнєвих жанрів у процесах текстотворення.</p> <p>ПРН 19. Володіти методами, методиками і прийомами аналізу текстів (дискурсів, наративів) з метою виявлення імпліцитних (прихованих) намірів їх авторів.</p>
Ключові слова	Прагматика, мікропрагматика, макропрагматика, мегапрагматика, дискурсивні слова, значення, смисл, комунікативний смисл, прагматичний комунікативний смисл, приховані наміри мовця, імпліцитна інформація, мовленнєвий акт, мовленнєвий жанр, міжособистісна інтеракція.
Формат курсу	Очний
Теми	* СХЕМА КУРСУ
Підсумковий контроль, форма	Залік
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з фахових лінгвістичних дисциплін.

	Курс пов'язаний з дисциплінами «Теоретичне і прикладне мовознавство», «Текстотворення: лінгвістичні засади».
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	<p>Викладач використовує такі навчальні методи:</p> <p>-за типом пізнавальної діяльності: пояснювально-ілюстративний, проблемне викладання, частково-пошуковий (евристичний), дослідницький методи;</p> <p>-за дидактичними завданнями: словесні - лекція, евристична бесіда, дискусія; наочні - ілюстрація, демонстрація; практичні - робота з текстом, реферати, презентації, робота в пошуково-творчих групах.</p>
Необхідне обладнання	Проектор, екран для проектування слайдів, ноутбук, доступ до інтернету.
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням:</p> <ul style="list-style-type: none"> • <u>робота на практичних заняттях</u>: 24% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 24 (8 практичних занять, за одне заняття – максимум 3 бали). Критерії оцінювання: <ul style="list-style-type: none"> 3 бали – студент в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, самостійно та аргументовано його викладає під час усних і письмових відповідей, глибоко та аргументовано розкриває зміст теоретичних питань, послідовно виконує усі практичні завдання; 2 бали – студент володіє навчальним матеріалом на достатньому рівні, розуміє і викладає його основний зміст під час усних та письмових відповідей, однак невичерпно, без глибокого аналізу, обґрунтування та аргументації, допускає окремі неточності та помилки; 1 бал – студент частково володіє навчальним матеріалом, не здатен викласти зміст більшості питань під час усних і письмових відповідей, допускає суттєві помилки; 0 балів - не виконав завдання. • <u>поточне тестування за двома змістовими модулями</u>: 20% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 20 (за один модуль – максимум 10 балів). • Додаткові бали можна отримати за такі види робіт: <ul style="list-style-type: none"> - <u>Написання реферату або тез доповіді</u> на конференцію (за тематикою навчальної дисципліни) - 10 балів максимум. - 10 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі, матеріал викладено логічно з відповідними висновками, здобувач показує глибокі знання з теми реферату, впевнено і докладно відповідає на поставлені запитання під час захисту; 9-8 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі з незначними помилками або неточностями, але в цілому матеріал викладено логічно з відповідними висновками, під час захисту здобувач показує знання з теми реферату, майже впевнено відповідає на поставлені запитання; 7-6 балів – тему реферату розкрито у повному обсязі з незначними помилками або неточностями, матеріал викладено здебільшого логічно, з нечітко сформульованими висновками,

під час захисту здобувач виявляє невпевненість, показує слабкі знання з теми реферату, не завжди дає вичерпні відповіді на запитання;

0 балів – реферат не виконано взагалі, або тему реферату не розкрито, немає висновків або вони носять декларативний характер, під час захисту здобувач не може відповісти на жодне поставлене запитання з теми;

• ведення словника лінгвістичних термінів: 10% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 10;

• підсумкова письмова контрольна робота та підсумкове усне опитування з теоретичних питань курсу: 36% семестрової оцінки; максимальна кількість балів – 36 (письмова підсумкова контрольна робота – прагматичний аналіз конкретного тексту (дискурсу) – максимум 16 балів; усне опитування – максимум 10 балів).

Усне опитування:

10 балів – відповіді, в яких навчальний матеріал відтворюється в повному обсязі, правильно, обґрунтовано, логічно, які містять аналіз і систематизацію, аргументовані висновки;

9-8 бали – відповіді, в яких відтворюється значна частина навчального матеріалу; виявлено знання і розуміння основних положень навчальної дисципліни;

7-6 бали – відповіді, в яких основні положення навчального матеріалу відтворено на рівні заучування без достатнього його розуміння;

5-4 бали – погане володіння навчальним матеріалом, лише часткові відповіді на питання; відсутність чіткого і логічного формулювання основних понять;

1-2 бали – студент не засвоїв навчальний матеріал, має віддалене уявлення про те, що його запитують;

0 балів – студент не відповів на запитання.

Підсумкова максимальна кількість балів – 100.

Тематика рефератів:

- Комунікативно-прагматичні аспекти текстотворення (на прикладі текстів різного функційного спрямування).
- Комунікативно-прагматичні аспекти текстосприйняття (на прикладі текстів різного функційного спрямування).
- Прагматичні аспекти мовленнєвої діяльності на різних етапах створення текстів різних функційних стилів.
- Методи виявлення прагматичних чинників у творенні текстів різних функційних стилів.
- Ідеї лінгвістичної прагматики в працях В. фон Гумбольдта.
- О.О. Потебня про людський чинник у мові.
- Ідеї лінгвістичної прагматики в працях Е. Бенвеніста.
- Концепція прагматизму Ч.С. Пірса.
- Прагматичний вимір мовного знака в концепції Ч.Моріса.
- Ф. де Соссюр про людину в мові і мову в людині.

	<ul style="list-style-type: none"> • Формування ідей лінгвістичної прагматики в західноєвропейській лінгвістиці другої половини ХХ ст. • Формування ідей лінгвістичної прагматики в українській лінгвістиці другої половини ХХ - початку ХХІ ст. • Вияви людського чинника в межах лексичних і граматичних значень. • Комунікативно-прагматичний потенціал дискурсивних слів і дискурсивних зворотів. • Типологія імпліцитних значень одиниць мови, мовлення і мовленнєвої діяльності. • Регістрові характеристики мовлення як вияв людського чинника в мовленні. • Тональні характеристики мовлення як вияв людського чинника в мовленні. • Комунікативно-прагматичні аспекти пресупозицій та методи їх виявлення. • Імплікатури тексту і методи їх аналізу. • Комунікативно-прагматичні аспекти міжкультурної комунікації.
<p>Питання до підсумкової контрольної роботи</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ідеї прагматики в працях Е. Бенвеніста. • Прагматика в семіотичній концепції Ч. Моріса. • Дискусії про сутність прагматики на зламі 70-х – 80-х років ХХ ст. • Розвиток ідей прагматики в Україні. • Ідеї прагматики в концепції «пізнього» Л. Вітгенштайна. • Роль аналітичної філософії в становленні сучасної прагматики. • Теорія мовленнєвих актів та її роль у становленні прагматики. • Співвідношення понять «значення» і «смысл» у сучасній лінгвістиці. • Поняття комунікативного смислу та його різновидів. • Сутність поняття «прагматичний комунікативний смисл». • Роль прагматичного смислу в процесах текстотворення. • Експліцитні та імпліцитні способи вираження прагматики в тексті (дискурсі). • Прагматика лексичних одиниць у мові й мовленні. • Прагматика граматичних одиниць та категорій у текстах різних функційних стилів. • Роль дискурсивних слів і виразів як носіїв прагматики в тексті. • Методи і прийоми аналізу текстових маркерів (дискурсивних слів). • Методи, методики і прийоми аналізу точок зору в тексті та дискурсі. • Методи, методики і прийоми аналізу емпатії та її фокусу в тексті (дискурсі). • Регістрові характеристики як прагматичні чинники в дискурсі: методи аналізу. • Тональність мовлення як прагматична категорія: прийоми аналізу. • Лінгвальні аспекти виявлення текстових пресупозицій.

	<ul style="list-style-type: none"> • Обґрунтування поняття «прагматична пресупозиція»: методики та прийоми аналізу в текстах різних функційних стилів. • Методи і прийоми вияву імплікатур дискурсу як носіїв прагматичних комунікативних смислів у текстах і дискурсах. • Прагматичні аспекти мовленнєвих актів: аспекти аналізу. • Прагматичні аспекти мовленнєвих жанрів: проблеми виявлення і опису. • Прагматичні аспекти дискурсів як утілень текстів в комунікації.
Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.

СХЕМА КУРСУ

Тиж. / год.	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)	Література	Завдання, год.	Термін виконання
Модуль 1.					
Змістовий модуль 1. Прагматика в структурі сучасного лінгвістичного знання					
1 т. 2 год.	<p>Тема 1. Прагматика в структурі сучасного лінгвістичного знання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зародження ідей лінгвістичної прагматики в історії розвитку мовознавчої думки. 2. Суб'єктивний чинник у мові в концепціях відомих лінгвістів минулого і сучасності. 3. Риси сучасної лінгвістики і людський (прагматичний) чинник у мові. 4. Термін <i>лінгвістична прагматика</i> та його становлення в історії мовознавства. 5. Комунікативні аспекти лінгвістичної прагматики. 	лекція	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту. Підручник. – Львів, 2016. (Друге вид. 2022р.).</p> <p>Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 123-164.</p>	Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної та додаткової літератури, конспекту лекції.	1 т.
2 т. 2 год.	<p>Тема 1. Прагматика в структурі сучасного лінгвістичного знання.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Що таке антропоцентризм мови і які його ознаки? 2. Поясніть положення В. фон Гумбольдта і О.Потебні про нерозривність мови і суб'єктивного чинника. 3. В чому полягає така риса сучасної лінгвістики, 	практичне заняття	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту. Підручник. – Львів, 2016. С 67-98.</p>	Підготовка відповідей на сформульовані запитання.	2 т.

	<p>як динамізм і функціональна спрямованість?</p> <p>4. Етапи формування ідеї прагматичного «виміру» мови і мовленнєвої діяльності в історії лінгвістики.</p> <p>5. Історія формування поняття <i>лінгвістична прагматика</i> в сучасній лінгвістиці.</p> <p>6. Комунікативний (текстово-дискурсивний) поворот сучасної лінгвістичної прагматики.</p>		<p>Траченко Н. Семантика і прагматика: взаємодія і контраст. – Рівне, 2023. С 76-99..</p>		
3 т. 2 год.	<p>Тема 2. Предмет, об'єкт, методи аналізу прагматики в аспекті теорії комунікації.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт лінгвістичної прагматики та його особливості. Різні погляди лінгвістів на об'єкт лінгвістичної прагматики. 2. Предмет лінгвістичної прагматики. Загальне поняття про комунікативний прагматичний смисл. 3. Основні ознаки, що диференціюють семантику і прагматику мови, мовлення і мовленнєвої діяльності. 4. Основні методи аналізу лінгвістичної прагматики. Прагматичний аналіз тексту. 	лекція	<p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Бацевич Ф., Кочан І. Лінгвістика тексту. Підручник. – Львів, 2016. С 58-69.</p> <p>Траченко Н. Семантика і прагматика: взаємодія і контраст. – Рівне, 2023 .С 40-56.</p>	<p>Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції.</p> <p>3 год.</p>	3 т.
4 т. 2 год.	<p>Тема 2. Предмет, об'єкт, методи аналізу прагматики в аспекті текстотворення і текстосприйняття.</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Об'єкт лінгвістичної прагматики та його особливості. Різні погляди лінгвістів на об'єкт лінгвістичної прагматики. 2. Предмет лінгвістичної прагматики. Загальне поняття про комунікативний прагматичний смисл. 	практичне заняття	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Leech G.N. Principles of Pragmatics. – L.; N.Y., 1983. P. 234-189.</p>	<p>Підготовка відповідей на сформульовані запитання.</p> <p>Ведення словника лінгвістичних термінів.</p> <p>4 год.</p>	4 т.

	<p>3. Основні ознаки, що диференціюють семантику і прагматику мови, мовлення і мовленнєвої діяльності. Прагматика тексту</p> <p>4. Риси, що розрізняють семантику і прагматику мовних одиниць і категорій.</p> <p>5. Основні методи аналізу лінгвістичної прагматики. Прагматичний аналіз тексту.</p>		<p>Levinson S.C. Pragmatyka. – Warszawa, 2020. P 202-256.</p> <p>Yule George. Pragmatics. – Oxford: OUP, 1999. – 138 p.</p>		
5 т. 2 год.	<p>Тема 3. Коротка історія формування ідей лінгвістичної прагматики в аспекті мовленнєвої діяльності.</p> <p>1. Періодизація розвитку ідей прагматики.</p> <p>2. Прагматичні концепції Ч.С. Пірса, Ф. де Соссюра, Ч. Морріса.</p> <p>3. Лінгвістичні концепції прагматики: Л.Блумфілд, Е. Бенвеніст, Дж. Мей, Дж. Ліч та ін.</p> <p>4. Сучасні концепції лінгвістичної прагматики.</p>	лекція	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Leech G.N. Principles of Pragmatics. – L.; N.Y., 1983. – 250 p.</p> <p>Yule George. Pragmatics. – Oxford: OUP, 1999. – 138 p.</p> <p>Mey Jacob L. Pragmatics: an introduction. – Cambridge, Massachusetts, 1993. – 357 p.</p>	<p>Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної літератури, конспекту лекції.</p> <p>Реферат на одну із тем, присвячених історії формування лінгвістичної прагматики.</p> <p>4 год.</p>	5 т.
6 т. 2 год.	<p>Тема 3. Історичні аспекти формування лінгвістичної прагматики.</p> <p>1. Основні критерії періодизації розвитку прагматики.</p> <p>2. Логіко-філософські ідеї прагматики у Ч.С.Пірса і Ч. Морріса.</p> <p>3. Особливості прагматичної концепції Ф. де Соссюра.</p> <p>4. Як виявляється суб'єктивний (прагматичний) чинник у Мові, Мовленні й Мовленнєвій</p>	практичне заняття	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Leech G.N. Principles of Pragmatics. – L.; N.Y., 1983. – 250 p.</p> <p>Yule George. Pragmatics. – Oxford: OUP, 1999. – 138 p.</p> <p>Mey Jacob L. Pragmatics: an</p>	<p>Ведення словника лінгвістичних термінів.</p> <p>Написання есе на тему «Аспекти вияву суб'єктивного (прагматичного) чинника в Мові, Мовленні, Мовленнєвій діяльності».</p> <p>4 год.</p>	6 т.

	діяльності? 5. Обґрунтувати виділення розділів сучасної комунікативно зорієнтованої лінгвістичної прагматики.		introduction. – Cambridge, Massachusetts, 1993. – 357 p.		
7 т. 2 год.	Тема 4. Мікропрагматика, її категорії та одиниці в аспекті текстотворення і текстосприйняття. 1. Прагматика лексики і граматики Мови як модусу існування мовного коду. 2. Лексичні й граматичні категорії у процесах текстопородження і текстосприйняття. 3. Методи прагматичного аналізу тексту в аспекті лексичних і граматичних утілень прагматики. 4. Пресупозиції тексту і методи їх аналізу.	лекція	Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с. Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с. Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 56-81.	Проаналізувати прагматичні елементи лексичних і граматичних одиниць у запропонованому викладачем фрагменті роману В. Лиса «Століття Якова». 4 год.	7 т.
8 т. 2 год.	Тема 4. Аналіз одиниць і категорій мікропрагматики в аспекті комунікації. 1. Аналіз прагматичних елементів (конотацій) лексичних і граматичних одиниць Мови. 2. Аналіз текстів розмовного мовлення в аспекті виявлення категорій прагматики. 3. Комунікативні прагматичні смисли лексем і грамем у текстах різних функційних стилів. 4. . Виявлення типів пресупозицій у текстах різних функційних стилів.	практичне заняття	Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с. Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с. Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 56-81. Прагматичний аналіз тексту. – Умань, 2013.	Проаналізувати типи пресупозицій у запропонованій викладачем повісті В. Шевчука «Маленьке нічне інтермеццо». Підготовка до тестового контролю. 4 год.	8 т.
Змістовий модуль 2. Рівні, категорії та одиниці прагматики мовленнєвої діяльності (тексту і дискурсу)					

9 т. 2 год.	<p>Тема 5. Макропрагматика, її категорії та одиниці (1).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Мовленнєві акти в аспекті вияву прагматичних комунікативних смислів. 2. Імплікації та імплікатури в текстах і дискурсах як прагматичні категорії. 3. Прагматичні аспекти референції у текстах і дискурсах. 	лекція	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Meu Jacob L. Pragmatics: an introduction. – Cambridge, Massachusetts, 1993. – 357 p.</p>	<p>Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної та додаткової літератури, конспекту лекції.</p> <p>Підготовка усних відповідей на тему: «Прагматичні чинники у формуванні мовленнєвих актів різностильових дискурсів».</p> <p>4 год.</p>	9 т.
10 т. 2 год.	<p>Тема 5. Аналіз одиниць і категорій макропрагматики в динамічному аспекті текстотворення (1).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Розкрити сутність поняття „мовленнєвий акт” і його семантико-прагматичні компоненти в теорії Дж. Остіна. 2. Розкрити сутність поняття „мовленнєвий акт” і його семантико-прагматичні компоненти в теорії Дж. Серля. 3. Методи виявлення прагматичних комунікативних смислів у межах мовленнєвих актів. 	практичне заняття	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Meu Jacob L. Pragmatics: an introduction. – Cambridge, Massachusetts, 1993. – 357 p.</p>	<p>Підготовка реферату на тему: «Прагматичні чинники у формуванні імплікацій та імплікатур різностильових текстів» (використати тексти різних жанрів і стилів).</p> <p>4 год.</p>	10 т.
11 т. 2 год.	<p>Тема 6. Макропрагматика, її категорії та одиниці (2).</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття «точка зору» та прийоми її виявлення в текстах різних функційних стилів. 2. Динаміка точки зору в текстах. 	лекція	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Лінгвопрагматичний аналіз</p>	<p>Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної та додаткової літератури, конспекту лекції.</p> <p>3 год.</p>	11 т.

	<p>3. Поняття «емпатія тексту». Складники емпатії.</p> <p>4. \4. Фокус і тло емпатії. Прийоми виявлення і кваліфікації в термінах прагматики.</p>		<p>тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 37-67.</p>		
12 т. 2 год.	<p>Тема 6. Аналіз одиниць і категорій макропрагматики (2).</p> <p>. Практичне виявлення категорії „точка зору” в текстах (дискурсах) різних функційних стилів.</p> <p>2. Емпатія та її фокус у текстах (дискурсах) різних типів.</p> <p>3. Аналіз фрагментів текстів з позицій виявлення емпатії та способів її фокусування.</p> <p>4. Загальний аналіз вияву макропрагматичних чинників у текстах (дискурсах) різних функційних стилів:</p>	практичне заняття	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 168-202.</p>	<p>Ведення словника лінгвістичних термінів.</p> <p>Підготувати повідомлення на тему «Методики вияву точки зору автора публіцистичного тексту».</p> <p>4 год.</p>	12 т.
13 т. 2 год.	<p>Тема 7. Мегапрагматика та її категорійний апарат: текстово-дискурсивний підхід.</p> <p>1. Регістр як категорія мегапрагматики. Аналіз реєстрових складників текстів і дискурсів.</p> <p>2. Поняття про тональність спілкування. Лінгвальні чинники тональності текстів і дискурсів; методики їх аналізу.</p> <p>3. Соціальні чинники у спілкуванні. Методи, методики і прийоми їх виявлення. 4.</p> <p>4. Поняття про атмосферу спілкування. Лінгвальні чинники формування атмосфери спілкування (тексту і дискурсу).</p>	лекція	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 203-213.</p>	<p>Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної та додаткової літератури, конспекту лекції.</p> <p>3 год.</p>	13 т.

14 т. 2 год.	<p>Тема 7. Практичний аналіз категорій мегапрагматики в текстах (дискурсах) різних функціональних стилів.</p> <p>1. Аналіз типів реєстрів спілкування у вибраних дискурсах.</p> <p>2. Аналіз тональності й атмосфери спілкування (на матеріалі різних художніх текстів).</p>	практичне заняття	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 123-164.</p>	<p>Підготовка повідомлення на тему: «Методи, методики і прийоми аналізу соціальних чинників у мові й тексті».</p> <p>Проаналізувати реєстрові втілення в текстах різних жанрів.</p> <p>4 год.</p>	14 т.
15 т. 2 год.	<p>Тема 8. Прагматика міжкультурного спілкування: текстово-дискурсивні аспекти.</p> <p>1. Прагматичні аспекти вияву етнолінгвокультурної специфіки мовленнєвих актів у текстах і дискурсах.</p> <p>2. Прийоми вияву прагматичних чинників у мовленнєвих жанрах різних культур.</p> <p>3. Прагматичні аспекти текстів і дискурсів у міжкультурному спілкуванні.</p>	лекція	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Бацевич Ф. Словник термінів міжкультурної комунікації. Передмова. – К., 2006. С. 3-8.</p>	<p>Опрацювання відповідних параграфів підручників з рекомендованої основної та додаткової літератури, конспекту лекції.</p> <p>3 год.</p>	15 т.
16 т. 2 год.	<p>Тема 8. Практичний аналіз категорій прагматики міжкультурного спілкування</p> <p>1. Практичний аналіз категорій прагматики міжкультурного спілкування.</p> <p>2. Особливості втілення прагматичних комунікативних смислів, пов'язаних із лінгвокультурними особливостями, в українському перекладі іншомовного тексту (на вибір студента).</p> <p>3. Підсумки курсу.</p>	практичне заняття	<p>Бацевич Ф.С. Вступ до лінгвістичної прагматики: підручник. – К.: Академія, 201. – 304 с.</p> <p>Бацевич Ф.С. Нариси з лінгвістичної прагматики. – Львів: ПАІС, 2009. – 332 с.</p> <p>Лінгвопрагматичний аналіз тексту. Збірник статей. – К., 2022. С 123-201.</p>	<p>Лінгвопрагматичний аналіз новел В. Стефаніка та їх перекладів англійською мовою: виявлення лінгвокультурних особливостей.</p> <p>Підготовка до контрольного тестування.</p> <p>4 год.</p>	16 т.